

indrømme, at efterhaanden som Kirkerne gaar over til at være selvejende, hvad der efter min Mening er den bedste Ejendomsform for Kirker, kan man ogsaa nok stille Kravene noget større, end man kan overfor Enkeltmand. Men jeg giver det ærede Iste Medlem for 10de Kreds (Birch) Ret i, at for de Kirker, som ejes af Enkeltmænd, kunde Kravene maaske være noget forstærkede.

Der er kun eet Punkt i Lovforslaget, som jeg ikke er sikker paa er ganske heldigt. Det er Sættelsen af Overlystet, som nævnes i § 57. Jeg føler mig ikke overbevist om, at det er en betryggende Sættelse, naar Overlystet skal bestaa af 4 af Stiftets Synsmænd. Her er dog Tale om en Kritik af, hvad deres Kolleger har foretaget sig, og der kan blive Tale om, hvad man i daglig Tale kalder at bytte Gaarde; i Dag er det dig, i Morgen mig; i Dag skal den Mand, der er optraadt som Synsmand, være Overlystet, og omvendt.

Jeg synes, at det vilde have været heldigere, hvis Overlystet kunde blive valgt paa en noget anden Maade, men muligt ser jeg ikke rigtigt i denne Sag og kan maaske af Udtalelser fra den højtærede Minister faa et andet Syn. Jeg har dog villet fremdrage dette Spørgsmaal, da jeg har haft mine Tvivl om, hvorvidt det var den rette Maade at vælge Lyset paa. Jeg kan for øvrigt paa Partifællers og egne Vegne anbefale dette Lovforslag til velvillig Behandling.

Holstein-Holsteinborg: Naar man som Medlem af det Underudvalg, som blev nedsat i sin Tid af det kirkelige Udvalg, har været med til at konstruere det Grundlag, hvorpaa dette Lovforslag er bygget, saa kan man ikke andet end hilse Lovforslagets Fremkomst med en særlig Interesse. Der var en Vanskelighed, som Underudvalget straks stødte paa, da det skulde til at udarbejde et saadant Lovforslag, og det var det Spørgsmaal: Hvilke Kirker er det, der skal tages Hensyn til? Hvad er det, man skal holde sig for Øje, er det de selvejende Kirker, eller er det de Kirker, som er i privat Eje? Man stødte der straks paa Spørgsmaalet om Kirketiendejerne og først og fremmest paa den Vanskelighed, der laa i, at de var højst forskellige. Det kan ikke nægtes, at selve Kirketienden har i mange, mange Aar været en Handelsvare, der blev købt og solgt, og der er Mennesker, der ligefrem har ment at se deres Regning ved at købe

en saadan Kirketiende, saa man har set, at Folk, der bor i een Provins af Landet, ejede Kirketiende i en anden Provins, og naar de har gjort en saadan Handel, har de selvfølgelig gjort det, fordi de derimod derved at se deres Regning. Man har skønnet over, hvad de gennemgaaende Udgifter til Kirkens Vedligeholdelse vilde være, og hvor stor aarlig Indtægt Kirketienden vilde give, og saa har man ligefrem sat et Regnestykke op og sagt: Ja, det kan betale sig at købe Tienden til den og den Pris. Man kunde ikke se bort fra, at Forholdet var saaledes, og dette skulde man altsaa tage Hensyn til. Saa var der, for at tage den modsatte Yderlighed, de Kirketiendejere, som viste ganske særlig Nænsomhed og Kærlighed til deres Kirker, som var glade ved og satte en Ære i, at de havde Midler til at gøre Kirken saa smuk og stilfuld og hyggelig som muligt, og som til dette Øjemed bekostede betydeligt udover, hvad noget Syn vilde forlange. Men man havde ikke alene denne Vanskelighed, at Kirketiendejerne var saa forskelligartede, man skulde ogsaa tage Hensyn til de Kirker, der enten var gaaede over, eller som man gjorde Regning paa — og det har vist sig med Rette — i et stort Tal vilde gaa over til at blive selvejende. Man skulde altsaa forene disse forskelligartede Hensyn i denne Lov, og der var den Vanskelighed, at man kunde let komme til at gøre Uret til den ene Side, naar man vilde tage Hensyn til den anden. Dette Spørgsmaal søgte man da at løse ved Bestemmelsen i § 67. Det var efter mange og lange og indgaaende Forhandlinger, man kom til det Resultat, og Underudvalget fandt ikke nogen bedre Udvej til Løsning af denne Knude. Denne Paragraf bestemmer, at der gives Kirketiendejerne en Respit af 6 Maaneder til at overveje, om de vil gaa ind under den nye Synslov, eller om de vil begære Forpligtelserne overfor Kirken afløst, og de skal selvfølgelig være stillede saaledes, at en eventuel Afløsning skal finde Sted efter Reglerne i den gældende Kirkesynslov af 19. Februar 1861. Det var den bedste og retfærdigste Maade, hvorpaa man kunde løse dette Spørgsmaal. Selvfølgelig vil saa de, der vil beholde Kirken, kunne sige: Nu er Fordringerne til os ganske betydelig strammede, og vi vil faa Kirkesynet at mærke i meget videre Udstrækning end før. Men dertil er jo intet at sige; man giver dem Lejlighed til at vælge, og vælger de at beholde Kirken, fordi de har en særlig Forkærlighed for den, maa de ogsaa gaa ind under de nye